

LEKCJA 1

Bardzo proszę:

1. Przeczytać tekst w podręczniku strony 153-156.
2. Przepisać notatkę do zeszytu.(uczniów posiadających swoje notatki proszę o uzupełnienie brakujących treści)

Temat: Budowa i działanie układu wydalniczego.

1. **Wydalenie** to usuwanie z organizmu zbędnych i szkodliwych produktów przemiany materii.
2. **Substancje wydalane z organizmu.**

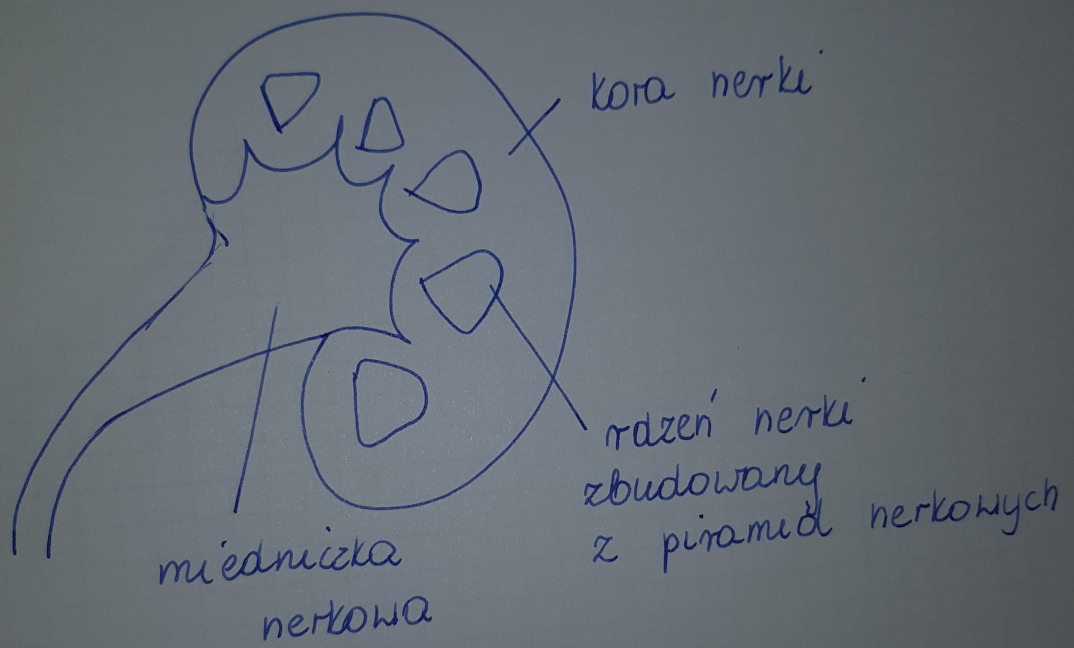
Wydalane związki	Drogi wydalania
mocznik	nerki – mocz skóra – pot
nadmiar wody i soli mineralnych	nerki – mocz skóra – pot płuca – para wodna
dwutlenek węgla	płuca

3. Narządy układu wydalniczego

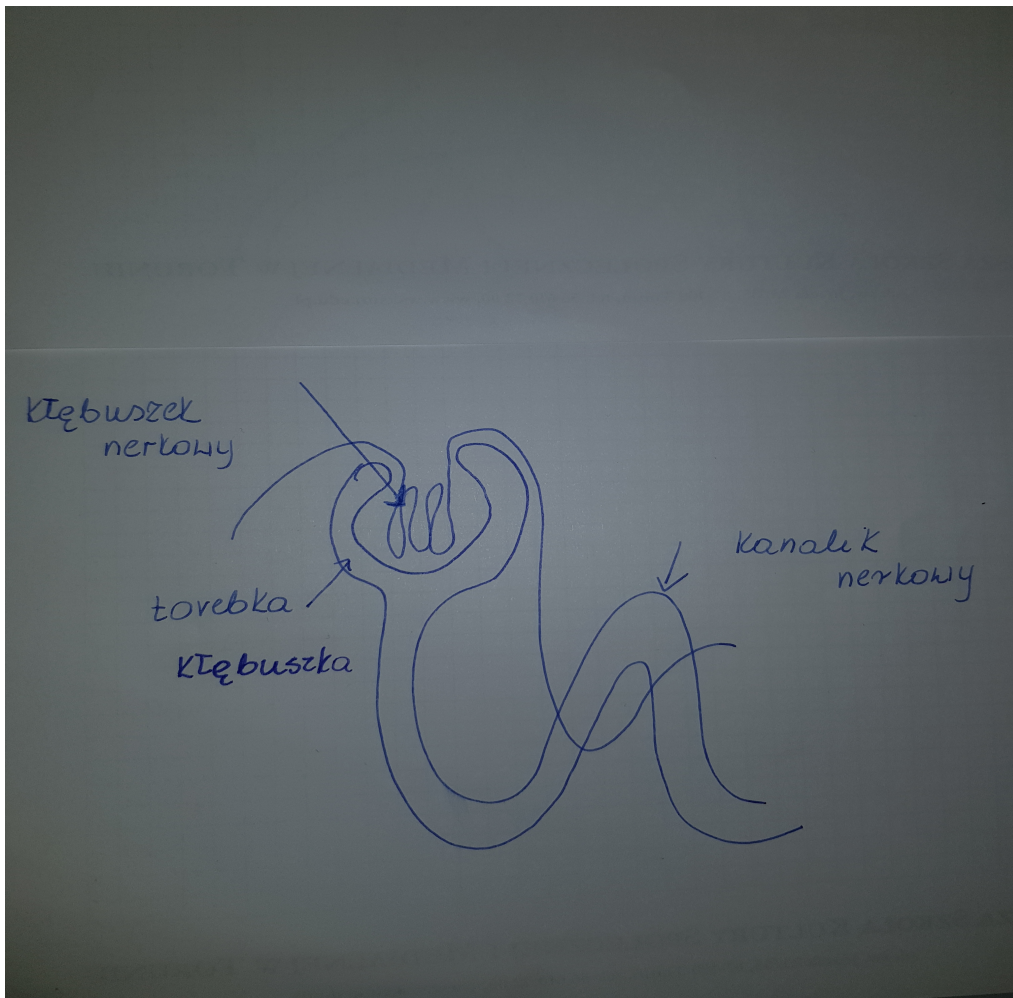
- a) nerki
- b) moczowody
- c) pęcherz moczowy
- d) cewka moczowa

4. Nerka – parzysty narząd filtrujący krew i produkujący mocz.

- a) **budowa wewnętrzna** – przekrój,

- b) **budowa nefronu** – nerka zbudowana jest z około miliona NEFRONÓW. Każdy z nich składa się z kłębuszka nerkowego otoczonego torebką oraz z kanalika nerkowego. Torebka wraz z kłębuszkiem tworzą **ciałko nerkowe**.

kłębuszek nerkowy + torebka kłębuszka = ciałko nerkowe

kora nerki – jest zbudowana z licznych ciałek nerkowych

rdzeń nerki – składa się z tysięcy kanalików nerkowych

miedniczka nerkowa – bierze udział w odprowadzaniu moczu

5. **Moczowody** – długie przewody uchodzące z miedniczek nerkowych, odprowadzają mocz z nerek.
6. **Pęcherz moczowy** – magazynuje mocz.
7. **Cewka moczowa** – odprowadza mocz z pęcherza moczowego na zewnątrz.
8. **Mechanizm powstawania moczu.**

Proces powstawania moczu składa się z dwóch etapów:

- a) **Filtracja krwi** – to pierwszy etap, który zachodzi w **ciałkach nerkowych**. Niektóre składniki osocza (m.in.: woda, mocznik, glukoza, sole mineralne) przenikają przez ściany naczyń krwionośnych do torebki i powstaje **mocz pierwotny**. Zawiera on zarówno substancje szkodliwe, np.: mocznik, jak i potrzebne organizmowi, np.: glukoza, część wody i soli mineralnych. Dlatego mocz pierwotny przepływa do kanalika nerkowego.
- b) **Wchłanianie** - to drugi etap powstawania moczu. Zachodzi w **kanaliku nerkowym** i polega na **wchłanianiu** z powrotem do krwi cennych substancji, np.: glukozy, wody. Powstaje **mocz ostateczny**.

Zadanie

Podręcznik strona 156 ćwiczenie 2

LEKCJA 2

Bardzo proszę:

1. Przeczytać tekst w podręczniku strony 157-160.
2. Przepisać notatkę do zeszytu.(uczniów posiadających swoje notatki proszę o uzupełnienie brakujących treści)

Temat: Higiena i choroby układu wydalniczego.

1. Profilaktyka chorób układu wydalniczego:

- a) higiena osobista,
- b) regularne opróżnianie pęcherza moczowego,
- c) ograniczenie spożycia soli,
- d) picie odpowiedniej ilości płynów (1,5 do 2 litrów dziennie).

2. Choroby układu wydalniczego.

choroba	przyczyna	objawy	profilaktyka
Zakażenie dróg moczowych	mikroorganizmy chorobotwórcze	ból, gorączka, pieczenie podczas oddawania moczu	picie odpowiedniej ilości płynów i przestrzeganie higieny
Kamica nerkowa	picie zbyt małej ilości płynów- gromadzenie się osadów z soli mineralnych w nerkach	ostry ból, nudności, wymioty, krew w moczu	picie odpowiedniej ilości płynów, ograniczenie soli
Niewydolność nerek	choroby nerek niszczące nerki	zmiana ilości moczu i jego nieprawidłowy skład, osłabienie, brak apetytu, nadciśnienie.	picie odpowiedniej ilości płynów, ograniczenie soli, regularne wykonywanie badań moczu

3. **Dializa** to oczyszczanie krwi ze szkodliwych produktów przemiany materii poza organizmem. Wykonuje się ją za pomocą **dializatora** czyli **sztucznej nerki**.

4. Prawidłowa analiza moczu:

barwa – odcienie żółci

pH – kwaśne

ciężar – 1018-1030

białko – brak

glukoza – brak

bilirubina – brak

nabłonki, krwinki białe i czerwone – pojedyncze w preparacie.

bakterie – brak

Obecność w moczu niektórych substancji może świadczyć o różnych schorzeniach:

- białko – choroby nerek,
- glukoza- m.in. cukrzyca,
- leukocyty – stan zapalny,
- erytrocyty – choroby układu wydalniczego,
- bakterie – zakażenie układu wydalniczego.

LEKCJA 3

Temat: Powtórzenie i utrwalenia materiału.

Bardzo proszę:

1. Wykonać zadania powtórzeniowe strony 161-162.
2. Przygotować się do powtórzenia materiału strony 135-162.